

Kim duşman?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 24 января, 2025

Kim duşman? KIM DUŞMAN?

Käbir okyjylarymyz sorayar:

- Nämüçin her daşyň astyndan dowamly ABŞ-ny gözleýärsiňiz?
- ABŞ-na duşmanmysyňyz?
- Amerikanlary ýigrenýärsiňizmi?

Üns beriň:

Meniň hiç kime, hiç bir topara, hiç bir ýurda duşmançylygym ýok.

Ýigrenç, kine maňa ýat duýgylar, hiç kimseden öç alma niýetim ýok.

Tersine, men özümi amerikan halkynyň hakyky dosty saýýaryn. Galyberse-de:

Men syýasy seljermelerimi «halap-halamazlygymyň» üstünden beremok.

Amerikan taryhyna turuwbaşdan duşmançylygy nädip etse bolar? Iňlis kolonizatorlaryna garşy göreşip, garaşsyzlygyny gazanan ABŞ-na nädip berekella diýmejek? Garaşsyzlyk deklarasiýasynyň jar edilen 4-nji iýul günü bütik azat adamzadyň baýramydyr!

Beýleki bir ýandan: ABŞ-nyň imperialist syýasatyna garşy çykmagam ynsanperwer borçdyr.

Anketalara görä dünýä ilatynyň agramly bölegi ýagdaýlaryň barha ýaramazlaşýandygy üçin näme sebäpli Waşingtonyň ýöredýän syýasatyny aýyplaýar? Amerikan döwletiniň eden şu işlerini ýatdan çykarar ýaly däl sebäbi! Gysgaça durup geçeyin:

ABŞ birinji gezek Osmanly Tripolisine hüjüm etdi.

Meksika degişli Tehasy 1846-njy ýylda, Kaliforniýany 1848-nji ýylda basyp aldy. Meksikada ençeme ýyllap ne ganlary dökdi, ol

bu ýurtda bolup geçen ähli harby agdarlyşyklaryň arkasyndaky ýeke-take güýçdi...

1887-nji ýylda Samoa we 1889-njy ýylda Gawaý adalarynda eden gyrgynçylyklaryny görmezlige salyp bolarmy?

Ispaniýany ýeňip Kubane, Guama, Porto-Riko we Aziýadaky Filippinlere çozmagyna degip geçmäliňmi?

Bu zatlar halap-halamazlygyň gürrüňi däl.

Ýa bolmasa XX asyrda edenleri?

• GLOBAL GOPBAMSYLYK

Diňe ABŞ däl, Amerikan Deňiz Güýçleriniň goldawy bilen azyk läheňleri «United Fruit» we «Standart Fruit» Gondurasyň bol hasylly ekin meýdanlaryna eýe boldy. Bu kiçijik ýurtda pul üçin neneňsi agdarlyşyklary gurnap, niçiksi pitneleri çykardy... ABŞ Nikaragua halkyň saýlan hiç bir hökümetini islemedi, agdarlyşyklar bilen bu ýurdy dolandyrdy. Kosta-Rikada edeni-de şonuň ýaly. A dökülen ganlar?

Agdarlyşyk edip bilmedik ýurduny basyp aldy, Dominikan respublikasyny edişi ýaly...

Birinji jahan urşuna goşulyp, Ýewropa geldi. Özünü «Ýewropanyň goragçysy» yglan etdi! SSSR-iň ýykylmagy üçin 8 müň deňizçi pyýada esgerini ugradyp, graždanlyk urşuny goldady – «Polýar aýysy» ýörişi...

Yzyndan... Ikinji jahan urşuna goşuldy. Özem urşa girmänkä Gitleri goldanlygy-da gizlin syr däl.

Ýaponiýany okkupirledi. Germaniýanyň Berlin şäherine çenli geldi. Italiýany, Fransiýany, Belgiýany, Gollandiýany, Awstriýany gözegçiligine aldy. Birnäçe ýyllap bu ýerlerden çykmady.

«Sowuk uruş» başlap-başlamanka Koreýada uruş turuzdy.

Hytaýda Mao Szeduna garşy sagçy Çan Kaýşini goldady. MRU-nyň ýerde gurnan sabotažlaryny undup bolarmy? Meňzeşini Gresiyada we Albaniýada hem etdi.

Pikir etmäh, Siriýa meselesi soň çykandyr öýdüp: ABŞ 1948-nji ýylda harby agdarlyşyga goldaw berdi. Saýlanan parlamentiň soňa goýan Transarap gaz geçirijisi agdarlyşykçy Zaim tarapyndan şobada makullandy. ABŞ bu ýurtda 1956-njy we 1957-nji ýyllarda iki gezek operasiýa geçirdi...

Müsürde döwletiň eýeçiligine geçirilen Suweýş kanaly üçinem sol bir strategiýany durmuşa geçirdi. Şeýle-de:

Eýranyň nebitini millileşdiren saýlanan Musaddyk hökümeti MRU-nyň «Aýaks operasiýasy» arkaly agdaryldy. Hökümet başyna geçirilen General Zahidi Mussadygyň döwletleşdirme işleriniň barsyndan el çekdi!

Yrakda şoňa meňzeşini etdi...

Türkiýäni agzajagam däl, özüňiz gowy bilýärsiňiz...

Gutarmady:

• DÖWLET TERRORY

ABŞ-MRU Indoneziýada çepçi Sukarno hökümetini agdarmak üçin milliona golaý adamy öldürdi. Hökümeti durnuksyzlaşdyrmak üçin raýat söwda gämilerini-de bombalady.

On ýyl dowam eden Wýetnam urşunda 1,5 million esger, 2,7 million raýat wepat boldy.

A Laos? A Kamboja?

Fidel Kastro garşy MRU mafiýa bilen bileleşip Kubada şoňa meňzeşini etjek boldy. Oňarmady. Wenesuelada-da etjek boldy, hernä oňarmady. Emma:

Sandinista garşy Nikaraguada etjegini etdi. Zairde, Kongoda etjegini etdi, saýlanan çepçi Lumumbany öldürdip, agdarlyşykçylary häkimiýete getirdi. Efiopiýada, Angolada, Çadda etjegini etdi.

Gepletseňiz, «demokratiýanyň sopusy»! Ýogsam bolmasa Ispaniýada, Braziliýada, Çilide, Boliwiýada, Argentinada, Gwatemalada, Paragwaýda, Gresiyada harby döwlet agdarlyşyklaryny gurnady.

Gynama tilsimlerini «eksport» etdi, sud etmezden öldürmeleri ýola goýdy.

«Reňkli rewolýusiýalar» ady bilen raýat agdarlyşyklaryna guramaçylyk etdi.

Gündogar Timor, Owganystan, Grenada, Panama, Yrak topraklaryna girdi.

A Sudan? A Siriýa? A Liwiýa?

Ýurtlara goýýan sanksiyalarynyň – gyraklatma-

izolýasiýalaşdyrma işiniň yzy kesimedi.

Gürjüstanda, Gazagystanda, Gyrgyzystanda edenlerini bilmezden Ukraina-Russiýa urşuna dogry düşüňip bolarmy? Päkistanda bolup duran zatlary görüp otyrsyňyz...

«Manipulýasiýanyň koroly» ABŞ-nyň daşarky syýasaty halkara kanunlary hemişe bozup geldi, bozmagyna-da dowam edýär.

Halkara Jeza beriş sudy, Rim statusy ýaly birtopar möhüm halkara ylalaşyklara gol çekmekden ýüz dönderýär. Hatda kämillik ýaşyna ýetmedikleriň hak-hukuklary baradaky ylalaşyga-da gol çekenok.

Özlerini köplenç kowboýdyr öýtmeyän Ak Tamyň ýolbaşçylary ýarag bilen dünýäni aýalaryna alarys öýdýärler! Jahana hakyky duşmançylygy edýänler şular!

Meniň ýazgarýanym şudur.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 15.04.2022 ý. Publisistika